

Комунальна установа «Центр професійного розвитку педагогічних працівників Вінницької міської ради»

МАЙСТЕРНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ: САМОАНАЛІЗ ВЧИТЕЛЬСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ПРОФЕСІЙНИХ СТАНДАРТІВ

Загальний модуль VinBOOTEduCamp -2024

22 серпня 2024 року об 11:30 год.

Алла Лановенко,
к.пед.н., консультантка
КУ «ЦПРПП ВМР»

СУЧАСНИЙ ВЧИТЕЛЬ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Оберіть твердження та поясніть свій вибір

«Якщо ми будемо навчати наших дітей так, як навчали учора – ми вкрадемо у них майбутнє»

Джон Дьюї (американський філософ, психолог)

Щоб знайти відповідь на питання «Яка освіта нам потрібна?», спитаймо себе «А у якому суспільстві ми хочемо жити?»

ENGENIO TIRONI

Якщо ви маєте яблуко і маю яблуко і ми обмінюємось цими яблуками, то у вас і в мене залишиться по одному яблуку. А якщо ви маєте ідею і я маю ідею, і ми обмінюємось цими ідеями, то у кожного буде по дві ідеї. (Б.Шоу).

ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ

Формування вчителя можливе лише у середовищі, органічно орієнтованому на педагогічну дію. Це можливо за єдиної умови: вчитель повинен мати високий рівень розвитку педагогічної майстерності, найважливішої атрибутивної складової педагогічної дії.

Іван ЗЯЗЮН

«Якість освітньої системи не може бути кращою, ніж якість вчителів у цій системі»

Андреас Шляйхер

ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ

Відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту», р.4, ст. 22 педагогічні працівники зобов'язані:

- дотримуватися принципів дитиноцентризму та педагогіки партнерства у відносинах з учнями та їхніми батьками;
- виконувати обов'язки, визначені [Законом України](#) "Про освіту", цим Законом, іншими актами законодавства, установчими документами закладу освіти, трудовим договором та/або їхніми посадовими обов'язками;
- забезпечувати єдність навчання, виховання та розвитку учнів, а також дотримуватися у своїй педагогічній діяльності інших принципів освітньої діяльності, визначених [статтею 6](#) Закону України "Про освіту";
- використовувати державну мову в освітньому процесі відповідно до вимог цього Закону;
- володіти навичками з надання домедичної допомоги дітям;
- **постійно підвищувати свою педагогічну майстерність.**

Індивідуальна траєкторія розвитку – шлях до професійної майстерності педагога

Спланувати таку траєкторію – означає визначити особливий маршрутизатор, що ґрунтується на результатах самодіагностики педагога. До складу траєкторії увійдуть напрями та форми, що забезпечать задоволення особистісно-професійних потреб, розвинуть професійні компетентності, сприятимуть безперервній самоосвіті, розширять можливості вибору найбільш доцільних шляхів професійного розвитку педагогічного працівника.

Рух педагога за цією траєкторією завжди носить суто індивідуальний характер і визначається окремо в кожному конкретному випадку, виходячи з низки факторів: досвіду, характеру освітніх потреб та інтересів, рівня професійної компетентності, конкретних досягнень, сильних і слабких сторін.

Сутність індивідуальної траєкторії розвитку педагога

ТРАЄКТОРІЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГА –

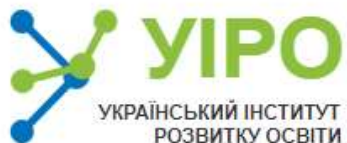
персональний шлях реалізації професійного потенціалу педагогічного працівника, що ґрунтується на його вільному виборі закладу освіти, установи, організації, іншого суб'єкта освітньої діяльності, видів, форм, темпу здобуття освіти та освітньої програми в межах здобуття освіти дорослих [2].

ІНДИВІДУАЛЬНА ТРАЄКТОРІЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГА –

індивідуальна, персоналізована модель саморегулювання власних професійних дій задля розвитку професіоналізму, професійної компетентності.

ЗАВДАННЯ ФАХІВЦІВ ЦПРПП ЩОДО ПЛАНУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТРАЄКТОРІЇ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГА:

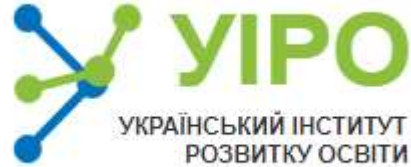
- сприяти активізації процесу самопізнання та саморозвитку педагогів щодо визначення своїх можливостей;
- мотивувати педагогів до моделювання власної траєкторії професійного розвитку, що спрямована на максимальне використання особистісних ресурсів;
- забезпечити ресурсну підтримку та супровід реалізації індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагогів.

ІНСТРУМЕНТИ МОДЕЛЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТРАЄКТОРІЇ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГА

4. ІНСТРУМЕНТИ МОДЕЛЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТРАЄКТОРІЇ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ

САМОАНАЛІЗ ВЛАСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ – самостійне вивчення педагогом стану та результатів своєї праці, визначення на його основі напрямів для подальшого професійного розвитку

САМООСВІТА –

свідома діяльність з удосконалення своєї особистості як фахівця: адаптування індивідуальних особливостей до вимог педагогічної діяльності, постійне підвищення рівня професійної компетентності й неперервне вдосконалення своєї особистості [4].

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ –

опановування нових та вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах своєї професійної діяльності [4].

САМОРОЗВИТОК –

багатокомпонентний особистісно і професійно значущий процес, що сприяє формуванню індивідуального стилю професійної діяльності, допомагає осмисленню власної самостійної діяльності, є засобом самовдосконалення і становлення професіонала [4].

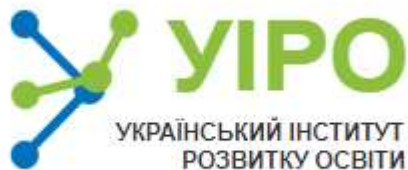
САМОМЕНЕДЖМЕНТ –

послідовне і цілеспрямоване використання педагогом у професійній діяльності випробуваних методів і практичних прийомів для підвищення ефективності виконуваних процедур та операцій, досягнення намічених цілей.

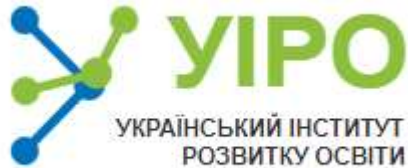
ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТРАЄКТОРІЇ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГА

МАТРИЦЯ ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТРАЄКТОРІЇ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГА

6. ПРОЄКТУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТРАЄКТОРІЇ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ [5]

Матриця проектування траєкторії професійного розвитку педагога

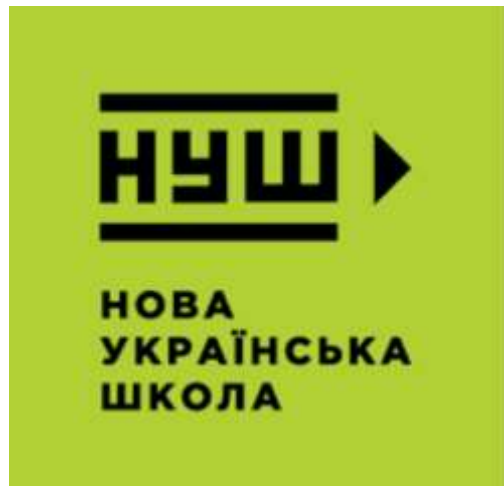
Структурні елементи								Система базових понять наукових підходів
1	2	3	4	5	6	7	8	
1								МОДЕЛЬ "ЛЮДИНА ЗНАЮЧА": людиноцентризм, права і свободи, вибір (вільний і морально відповідальний (антропоцентричний підхід); система, цілісність (системний підхід); самоорганізація, нелінійність, синергія (синергетичний підхід); інформація, знання, інформаційні процеси (інформаційний підхід) КОГНІТИВНИЙ РІВЕНЬ
1	2							МОДЕЛЬ "ЛЮДИНА ВМІЮЧА": вміння, діяльність, мислєдіяльність, метазнання (діяльнісний підхід); технологія, технологізація, персоналізація (технологічний підхід) ДІЯЛЬНІСНИЙ РІВЕНЬ
1	2	3						МОДЕЛЬ "ЛЮДИНА ЦІНУЮЧА": цінність, смисл, ціннісні орієнтації (аксіологічний підхід); самоцінність особистості, суб'єкт, суб'єктність, цілепокладання, рефлексивність (особистісно зорієнтований підхід) АКСІОЛОГІЧНИЙ РІВЕНЬ
1	2	3	4					МОДЕЛЬ "ЛЮДИНА ДОСВІДЧЕНА": компетентність, здатність, практична досвідченість, практична вмільість (компетентнісний підхід); професійний розвиток / саморозвиток, професіоналізм (андрагогічний підхід); середовище, взаємодія, умови, соціально-педагогічна ініціатива педагога (середовищний підхід) КОМПЕТЕНТНІСНИЙ РІВЕНЬ
1	2	3	4	5				МОДЕЛЬ "ЛЮДИНА ДУМАЮЧА": проектність культури, проектування, дослідження (культурологічний підхід) КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ РІВЕНЬ
1	2	3	4	5	6			МОДЕЛЬ "ЛЮДИНА РОЗУМІЮЧА": розуміння, інтерпретація, смисл (герменевтичний підхід) ГЕРМЕНЕВТИЧНИЙ РІВЕНЬ
1	2	3	4	5	6	7		МОДЕЛЬ "ЛЮДИНА УСПІШНА": зрілість, акмеопотенціал, акмеологічна позиція, самореалізація (акмеологічний підхід) АКМЕОЛОГІЧНИЙ РІВЕНЬ

Коментар до таблиці: 1 – знання; 2 – вміння; 3 – цінності; 4 – досвід; 5 – мислення; 6 – розуміння; 7 – акмеопотенціал (див. таблицю 1).

Маринівська О. Я. Методологічні аспекти проектування індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагога. Проектування індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагога в контексті Концепції «Освіта впродовж життя»: збірник тез доповідей науковопрактичної конференції з міжнародною участю, м. Краматорськ, 10 грудня 2020 р. / відп. ред. Д. В. Малєєв. Вінниця : Європейська наукова платформа, 2020. С. 14-23.

ВЧИТЕЛЬ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

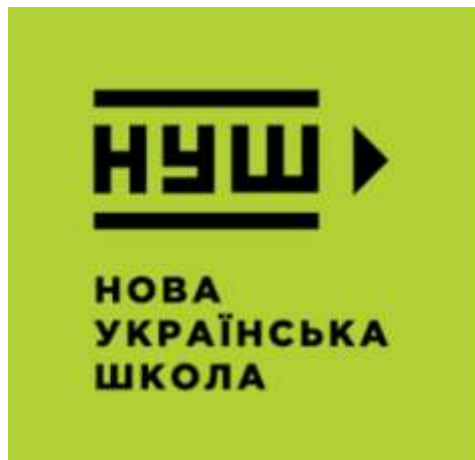
**КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД,
КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ**

Відповідно до Концепції нової української школи УЧИТЕЛЬ:

- має мотивацію, свободу творчості й розвивається професійно;
- формує компетентності учнів, потрібних для успішної самореалізації в суспільстві;
- орієнтується на потреби учня в освітньому процесі, дитиноцентризм;
- здійснює наскрізний процес виховання, який формує цінності;
- вибудовує взаємодію на засадах партнерства між учнем, учителем і батьками;
- створює сучасне освітнє середовище.

ФОРМУЄМО КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ

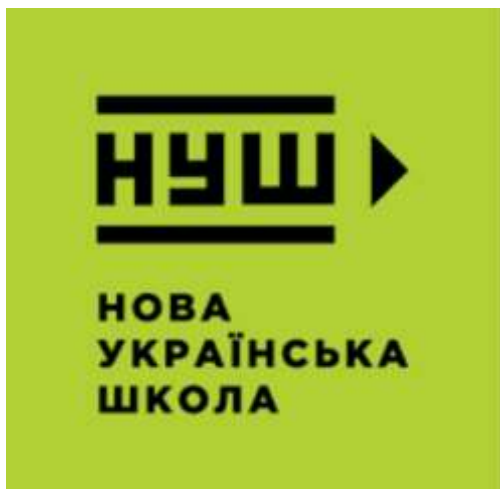
КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД,
КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

11 ключових компетентностей

- ▶ Вільне володіння державною мовою.
- ▶ Здатність спілкуватися рідною(у разі відмінності від державною) та іноземними мовами.
- ▶ Математична компетентність.
- ▶ Компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій.
- ▶ Інноваційність.
- ▶ Екологічна компетентність.
- ▶ Інформаційно-комунікаційна компетентність.
- ▶ Навчання впродовж життя.
- ▶ Громадянські та соціальні компетентності, по'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав та можливостей.
- ▶ Культурна компетентність.
- ▶ Підприємливість та фінансова грамотність.

ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ НУШ: МЕТА

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД,
КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

ВИПУСКНИК НОВОЇ ШКОЛИ

Особистість

Цілісна особистість, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення.

Патріот

Патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення, поважає гідність і права людини.

Інноватор

Інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку за принципами сталого розвитку, конкурувати на ринку праці, учитися впродовж життя.

ОСВІЧЕНІ УКРАЇНЦІ,
ВСЕБІЧНО РОЗВИНЕНІ,
ВІДПОВІДАЛЬНІ
ГРОМАДЯНИ І ПАТРІОТИ,
ЗДАТНІ ДО РИЗИКУ ТА
ІННОВАЦІЙ, – ОСЬ ХТО
ПОВЕДЕ УКРАЇНСЬКУ
ЕКОНОМІКУ ВПЕРЕД У
XXI СТОЛІТТІ

Професійний стандарт вчителя

Професійний стандарт вчителя Вхідне ТЕСТУВАННЯ

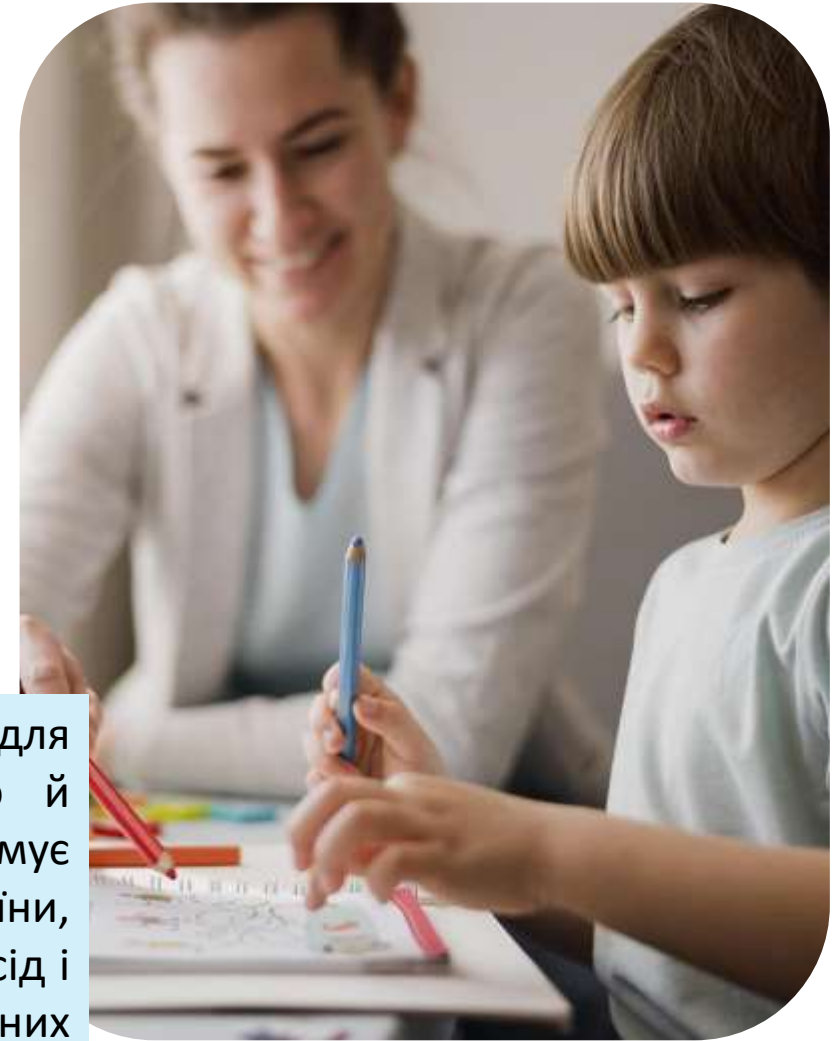

Професійний стандарт вчителя: ключові компетентності вчителя

Основна мета професійної діяльності вчителя:

Організація навчання, виховання та розвитку учнів шляхом **формування ключових компетентностей і світогляду** на основі загальнолюдських і національних цінностей, а також розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання.

Вчитель у співпраці з усіма учасниками освітнього процесу створює умови для розвитку здібностей учнів, формуванню у них навичок здорового й безпечного способу життя, дбає про їхнє фізичне і психічне здоров'я; формує усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України; за допомогою бесід і особистого прикладу виховує повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства; розвиває в учнів прагнення до взаєморозуміння й протидії булінгу, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами.

Чому виникла потреба у створенні професійного стандарту вчителя?

Чимало економічно й соціально розвинених країн і тих, що динамічно розвиваються, зараз перебувають на шляху стандартизації професійної освіти й діяльності різних категорій педагогічних працівників і вчителів зокрема. Численні дослідження: ЮНЕСКО, ОЕСР, TALIS показують, що ані розмір видатків на освіту, ані високі показники рівного доступу до освітніх послуг не мають такої чіткої кореляції з учнівською успішністю, як **якість підготовки педагогів**.

Чи в усіх країнах є професійні стандарти вчителя?

Не всі країни мають однаково розроблені документи під назвою “професійний стандарт вчителя”.

Загалом країни в питанні професійних якостей учителя умовно можна поділити на три групи:

- Країни, **в яких є професійні стандарти**, які так і називаються – teacher professional standards. Це – Австралія, Велика Британія, США, Нова Зеландія, Чехія.
- Країни, **в яких запроваджено аналогічні документи**, які конкретизують вимоги до професійних компетентностей учителя – професійний профіль учителя, рамка професійних компетентностей, у яких міститься ідентифікація і структурування трудових функцій і відповідних ним професійних і універсальних компетентностей. Це – Південна Корея і Сінгапур.
- Країни, **в яких імплементовані стандарти професійної підготовки вчителя** саме з акцентом на кваліфікаційні характеристики випускників педагогічної програми, вимоги до їх атестації і систематичної сертифікації, які впливають на мотивацію вчителів до безперервного професійного розвитку. Це – Норвегія, Фінляндія і Японія.

ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ ВЧИТЕЛЯ

Професійний стандарт - це затверджені в установленому порядку вимоги до компетентностей працівників, що слугують основою для формування професійних кваліфікацій. Професійний стандарт вчителя - це орієнтир для професійного розвитку вчителя, який описує, що вчителі повинні знати, розуміти і вміти робити як спеціалісти-практики у своїх галузях і які цінності вони мають поділяти, а також запобігає ризикам необ'єктивного оцінювання професійних компетентностей вчителів під час їхньої атестації та сертифікації. Одне з основних завдань професійного стандарту вчителя - це дати змогу вчителю спланувати свою траєкторію розвитку й розуміння побудови професійної кар'єри на основі рефлексії своєї педагогічної діяльності. Це документ, який допоможе зрозуміти, які компетентності потрібно розвивати. У стандарті кожен професійну компетентність описано через знання і вміння. Це дуже зручно, адже показує, що саме стоїть за назвою компетентності. Залишається лише самостійно визначити, яких знань бракує та, які вміння треба удосконалити.

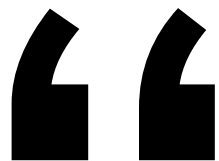

Затверджено Професійний стандарт вчителя за професіями: «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)».

Рекомендований строк дії профстандарту - 5 років (до грудня 2025 року).

ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ ВИЗНАЧАЄ:

УМОВИ ПРАЦІ ВЧИТЕЛЯ

УМОВИ ДОПУСКУ ЙОГО ДО РОБОТИ

УМОВИ ПЕРВИННОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ

Структура професійного стандарту вчителя

1. Загальні відомості

2. Навчання та професійний розвиток

3. Основні документи, що регулюють професійну діяльність

4. Загальні компетентності

5. Перелік трудових функцій

6. Опис трудових функцій

7. Опис професійних компетентностей вчителя відповідно до категорій

8. Дані щодо розробки та затвердження профстандарту

Структура професійного стандарту

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ

Процеси навчання, виховання та розвитку учнів є наскрізними. Їх цілісність забезпечується наявністю у вчителя загальних і професійних компетентностей, необхідних для виконання всіх трудових функцій.

ЗК.01 Громадянська компетентність

Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав та свобод людини та громадянина, реалізувати свої права та обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку

ЗК.02 Соціальна компетентність

Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня

ЗК.03 Культурна компетентність

Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності та творчого самовираження

ЗК.04 Лідерська компетентність

Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети

ЗК.05 Підприємницька компетентність

Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ

5 загальних (наскрізних) компетентностей

Яким має бути вчитель?

Громадянська

▶ відповідальний, свідомий, толерантний, цінує та поважає права та свободу інших людей

Соціальна

▶ спілкується з учнями та батьками як з партнерами, знаходить спільну мову з усіма учасниками освітнього процесу, працює в команді

Культурна

▶ цінує українську й інші культури, поважає представників інших культур; відчуває і виявляє національну культурну ідентичність; творчо самовиражається

Лідерська

▶ приймає ефективні рішення у професійній діяльності, відповідально ставиться до своїх обов'язків; мотивує колег та учнів до досягнення спільної мети

Підприємницька

▶ генерує нові ідеї; розуміє проблемні ситуації, ефективно розв'язує їх; виявляє ініціативність та підприємливість

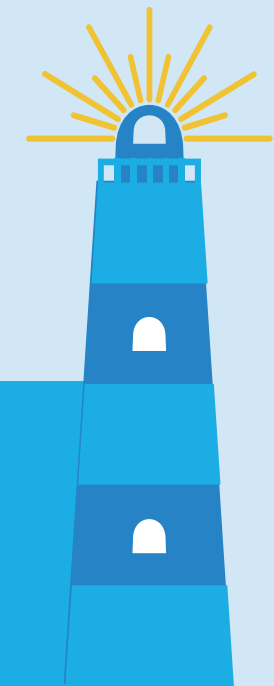

ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ

- 1) *мовно-комунікативна компетентність;*
- 2) *предметно-методична компетентність;*
- 3) *інформаційно-цифрова компетентність;*
- 4) *психологічна компетентність;*
- 5) *емоційно-етична компетентність;*
- 6) *компетентність педагогічного партнерства;*
- 7) *інклюзивна компетентність;*
- 8) *здоров'язберезувальна компетентність;*
- 9) *проектувальна компетентність;*
- 10) *прогностична компетентність;*
- 11) *організаційна компетентність;*
- 12) *оцінювально-аналітична компетентність;*
- 13) *інноваційна компетентність;*
- 14) *здатність до навчання впродовж життя.*
- 15) *рефлексивна компетентність;*

Детальніше за покликанням: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/78704

Професійні компетентності вчителя та трудові функції

У профстандарті вчителя виділено 5 трудових функцій.
Кожна з них охоплює по 3 професійні компетентності. Тож всього визначено 15 професійних компетентностей. Кожна професійна компетентність описана через здатності, знання і вміння.

А

Навчання учнів предметів
(інтегрованих курсів)

А1 Мовно-комунікативна компетентність
А2 Предметно-методична компетентність
А3 Інформаційно-цифрова компетентність

Б

Партнерська взаємодія з учасниками
освітнього процесу

Б1 Психологічна компетентність
Б2 Емоційно-етична компетентність
Б3 Компетентність педагогічного партнерства

В

Участь в організації здорового,
безпечного, розвивального,
інклюзивного освітнього середовища

В1 Інклюзивна компетентність
В2 Здоров'язберезувальна компетентність
В3 Проєктувальна компетентність

Г

Управління освітнім процесом

Г1 Прогностична компетентність
Г2 Організаційна компетентність
Г3 Оцінювально-аналітична компетентність

Д

Безперервний професійний розвиток

Д1 Інноваційна компетентність
Д2 Здатність до навчання впродовж життя
Д3 Рефлексивна компетентність

Професійні компетентності вчителя: яким має бути сучасний вчитель

Трудові функції	15 професійних компетентностей	Яким має бути вчитель?
A Навчання учнів предметів (інтегрованих курсів)	A1 Мовно-комунікативна компетентність	<ul style="list-style-type: none"> • Навчає учнів державною мовою • Грамотно говорить, вільно спілкується державною мовою • Навчає дітей спілкуватися державною мовою • Залучає дітей до спілкування, взаємодії, взаєморозуміння • Враховує культуру та мову учнів національних меншин (якщо працює з такими учнями) • Вільно говорить іноземною мовою, підтримує діалог, навчає цього учнів (для учителів іноземної мови)
	A2 Предметно-методична компетентність	<ul style="list-style-type: none"> • Має глибокі знання з навчального предмета, постійно їх удосконалює • Навчає учнів, формує у них компетентності та наскрізні уміння (м'які навички) • Добирає предметний зміст до навчальних занять • Інтегрує зміст різних освітніх галузей, види діяльності; розробляє та проводить інтегровані навчальні заняття • Застосовує сучасні технології (форми, методи та засоби навчання) • Зрозуміло пояснює навчальний матеріал • Розвиває в учнів критичне мислення • Оцінює навчальні досягнення учнів на засадах компетентнісного підходу • Виховує ціннісні ставлення в учнів
	A3 Інформаційно -цифрова компетентність	<ul style="list-style-type: none"> • Використовує в роботі з комп'ютер, програмне забезпечення, інші цифрові пристрої • Критично оцінює інформацію, зберігає та захищає персональні дані • Використовує електронні ресурси для свого професійного розвитку • Використовує готові або створює власні електронні засоби навчання • Застосовує технології дистанційного та змішаного навчання • Дбає про безпеку учнів у мережі Інтернет • Дотримується вимог академічної доброчесності, захищає власні авторські права у мережі • Використовує електронні ресурси для оцінювання навчальних досягнень учнів

Професійні компетентності вчителя: яким має бути сучасний вчитель

Трудові функції	15 професійних компетентностей	Яким має бути вчитель?
Б Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу	Б1 Психологічна компетентність	<ul style="list-style-type: none">• Враховує вікові та індивідуальні особливості учнів• Розробляє (за потреби) індивідуальний навчальний план, індивідуальну програму розвитку учнів• Формує в учнів адекватну самооцінку• Мотивує учнів до навчальної діяльності, до пізнання• Організує комунікацію та взаємодію учнів, підтримує кожного в колективі
	Б2 Емоційно-етична компетентність	<ul style="list-style-type: none">• Керує власними емоціями• Запобігає професійному вигоранню• Успішно долає стресові та конфліктні ситуації• Будує діалоги та полілоги з учнями, уміє слухати і чути• Поважає кожного, не допускає дискримінації• Відстоює свої права, навчає цього учнів• Залучає інших до прийняття спільних колективних рішень
	Б3 Компетентність педагогічного партнерства	<ul style="list-style-type: none">• Встановлює партнерські відносини з учнями, їхніми батьками, колегами• Здійснює педагогічний супровід, може виконувати роль модератора, фасилітатора• Залучає батьків до співпраці, прийняття рішень щодо навчання їх дітей (у тому числі дітей з особливими освітніми потребами)• Співпрацює з профільними фахівцями щодо ефективного навчання дітей (у тому числі дітей з особливими освітніми потребами)

Професійні компетентності вчителя: яким має бути сучасний вчитель

Трудові функції	15 професійних компетентностей	Яким має бути вчитель?
В. Участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища	В1. Інклюзивна компетентність 	<ul style="list-style-type: none">• Здійснює підтримку та навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах• Застосовує розумні пристосування та принципи універсального дизайну в інклюзивному освітньому середовищі• Володіє технологіями інклюзивного навчання• Модифікує навчальний матеріал у відповідності до освітніх потреб учня
	В2. Здоров'язбережувальна компетентність 	<ul style="list-style-type: none">• Дотримується санітарно-гігієнічних норм в організації освітнього середовища• Протидіє проявам булінгу і дискримінації• Проводить профілактичні здоров'язбережувальні заходи• Створює умови для забезпечення фізичного, психічного та соціального здоров'я учнів• Організує безпечне та здорове дозвілля учнів• Формує в учнів навички безпечного та здорового способу життя• Надає домедичну допомогу (за потреби)
	В3. Проєктувальна компетентність 	<ul style="list-style-type: none">• Створює у класі простір для розвитку учнів• Створює затишок у класі• Проєктує зручне комфортне середовище навчання

Професійні компетентності вчителя: яким має бути сучасний вчитель

Трудові функції	15 професійних компетентностей	Яким має бути вчитель?
Г Управління освітнім процесом	Г1 Прогностична компетентність	<ul style="list-style-type: none">• Ставить досяжні цілі• Прогнозує наслідки власних педагогічних дій• Адаптує (або створює) навчальні програми• Планує освітній процес на рік, семестр, урок
	Г2 Організаційна компетентність	<ul style="list-style-type: none">• Організує навчальні заняття різних типів• Організує учнів на уроці та в позаурочній діяльності• Організує проектну діяльність учнів• Застосовує різні форми організації учнів на навчальному занятті• Раціонально використовує час
	Г3 Оцінювально-аналітична компетентність	<ul style="list-style-type: none">• Застосовує формувальне, поточне, підсумкове оцінювання• Адаптує критерії оцінювання для розуміння їх учнями, залучає учнів до розроблення критеріїв оцінювання• Справедливо та об'єктивно оцінює навчальні досягнення учнів• Оцінює індивідуальні навчальні досягнення, а не учнів• Порівнює досягнення учня з його попередніми досягненнями• Постійно отримує зворотний зв'язок від учнів щодо їх розуміння навчального матеріалу• Допомогає учню навчатися відповідно до власної траєкторії розвитку• Розвиває в учнів уміння здійснювати взаємо- і самооцінювання

Професійні компетентності вчителя: яким має бути сучасний вчитель

Трудові функції	15 професійних компетентностей	Яким має бути вчитель?
Д Безперервний професійний розвиток	Д1 Інноваційна компетентність 	<ul style="list-style-type: none">• Спостерігає, аналізує, формулює гіпотези, збирає дані, проводить експерименти, аналізує й інтерпретує результати• Слідкує за інноваціями, впроваджує їх у свою педагогічну діяльність• Ефективно працює з інформаційними джерелами• Розв'язує педагогічні проблеми, спираючись на власний досвід та педагогічні дослідження
	Д2 Здатність до навчання впродовж життя 	<ul style="list-style-type: none">• Вчиться протягом життя• Планує власний професійний розвиток• Обирає місце підвищення кваліфікації• Бере участь у професійних спільнотах, експертній діяльності• Надає методичну допомогу іншим учителям• Взаємодіє з іншими учителями на засадах партнерства
	Д3 Рефлексивна компетентність 	<ul style="list-style-type: none">• Оцінює власну професійну діяльність• Визначає шляхи удосконалення власної педагогічної діяльності

Професійні компетентності вчителя: знання, уміння та навички

Трудові функції	Професійні компетентності	Знання	Уміння та навички
А	A13. Здатність до спілкування іноземною мовою (за потреби)	A1331. Норми та стилі іноземної мови, що необхідні для спілкування	A13У1. Зрозуміло висловлювати свої думки, наміри, а також пояснювати свої дії в освітньому середовищі. A13У2. Застосовувати комунікативні методики навчання (для вчителів іноземної мови)
	A14. Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативну компетентність учнів	A1431. Стратегії комунікації з учасниками освітнього процесу	A14У1. Формувати в учнів здатність до взаєморозуміння / міжособистісної взаємодії засобами активної і пасивної комунікації
	A2. Предметно-методична компетентність 	A21. Здатність до використання знань навчального предмета (інтегрованих курсів) в освітньому процесі A22. Здатність до інтеграції знань навчальних предметів з різних освітніх галузей	A2131. Вимоги до результатів навчання за Державними стандартами початкової, базової і профільної середньої освіти та типовими освітніми програмами A2132. Ґрунтовні знання навчального предмета та можливостей його інтеграції з іншими освітніми галузями A2231. Методика навчання предметів (інтегрованих курсів) у межах відповідної освітньої галузі

Професійні компетентності вчителя відповідно до кваліфікаційних категорій педагогічних працівників

(передбачено, що учитель кожної категорії має володіти уміннями попередньої категорії)

Кваліфікаційні категорії педагогічних працівників

Професійна компетентність

Спеціаліст

Спеціаліст другої категорії

Спеціаліст першої категорії

Спеціаліст вищої категорії

А1. Мовно-комунікативна компетентність

А11. Здатність навчати учнів державною мовою

Здійснює професійну усну і письмову комунікацію українською мовою в умовах очного, дистанційного, змішаного навчання

Спілкується у професійному колі на професійні теми українською мовою, аргументовано висловлює думки у процесі духовного, культурного і професійного самовираження

Вільно спілкується на професійну тематику, використовуючи сучасну термінологію та систему понять; влучно застосовує інтонаційні й позамовні засоби виразності мовлення

Застосовує власний стиль професійного спілкування з колегами та учнями; розвиває навички формування індивідуального стилю мовлення у колег та учнів, глекаючи національну спадщину українського народу

Вичерпно та чітко відповідає на запитання учнів про різні аспекти навчального матеріалу

А12. Здатність навчати представників національних меншин з урахуванням особливостей їх мовного середовища (за потреби)

Розробляє навчальні матеріали та викладає навчальні предмети (інтегровані курси) з урахуванням особливостей мовного і культурного досвіду учнів, які належать до корінних народів або національних меншин України (у тому числі таких, що здобувають освіту офіційними мовами Європейського Союзу)

Кодифікація професійного стандарту

Трудові функції	Д	<i>Безперервний професійний розвиток</i>
Компетентності	Д 2	<i>Здатність до навчання впродовж життя</i>
Здатності	Д 2.2	<i>Здатність взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки</i>
Знання	Д 2.2 3 1	<i>Особливості організації різних форм професійної підтримки та допомоги вчителям</i>
Уміння та навички	Д 2.2 У 1	<i>На основі визначених професійних потреб і запитів учителів забезпечувати їх підтримку в організації освітнього процесу, набутті (вдосконаленні) ними педагогічної майстерності, самооцінюванні професійної діяльності</i>

Учитель планує власний професійний розвиток відповідно до визначених цілей.
Обирає види, форми, програми та суб'єктів підвищення кваліфікації відповідно до власних професійних потреб.

ДЛЯ ЧОГО ПОТРІБНА КОДИФІКАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНДАРТУ?

Для початку вчителю потрібно здійснити **самооцінювання** своєї професійної діяльності - ознайомитися з трудовими функціями і обрати ті, яким вчитель хотів би приділити більше уваги. Водночас можна ознайомитися з професійними компетентностями, які містить та чи інша трудова функція. Кожна професійна компетентність описана за етапами свого формування. Відповідно них **вчитель може визначити свій рівень сформованості професійної компетентності та рівень, якого він/вона хоче досягнути.**

Наступний крок – спланувати заходи, які допоможуть досягнути бажаного рівня.

Кодифікація професійних компетентностей має на меті полегшити вибір учителем тих курсів, які спрямовані на розвиток відповідних компетентностей.

Суб`єкти підвищення кваліфікації **мають зазначити очікувані результати навчання (компетентності), які також можна прокодифікувати.**

Для чого потрібен професійний стандарт вчителя?

- САМООЦІНКИ ТА САМОРОЗВИТКУ
- ПЛАНУВАННЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ (формальної, неформальної, інформальної освіти)
- СЕРТИФІКАЦІЇ/АТЕСТАЦІЇ ВЧИТЕЛЯ
- ДЛЯ РОЗРОБКИ ВІДПОВІДНИХ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ БАКАЛАВРА І МАГІСТРА
- АКРЕДИТАЦІЇ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ

ЯК ВИКОРИСТОВУАТИ ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ УЧИТЕЛЯ

Директори шкіл

- орієнтир для підтвердження педрадою результатів підвищення кваліфікації
- основа для розроблення посадових інструкцій вчителів
- використання при атестації та сертифікації

Вчителі

- інструмент для самооцінювання й формування індивідуальної траєкторії професійного розвитку
- опис професійних компетентностей відповідно до кваліфікаційних категорій для планування кар'єрного зростання

ІНСТРУМЕНТАРІЙ оцінювання та самооцінювання рівня сформованості загальних та професійних компетентностей педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти ВМТГ (за Професійним стандартом вчителя)

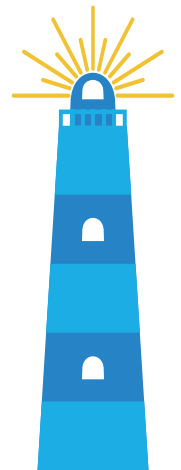
Важливо вчителям працювати з Професійним стандартом шляхом **самооцінювання** рівня сформованості компетентностей, адже саме вчитель знає свої особистісні якості, сильні сторони й ті, що потребують покращення. Самооцінювання може здійснюватися відповідно до таких моделей:

- **щорічне** комплексне самооцінювання (за всіма компетентностями, визначеними Професійним стандартом) із метою планування підвищення кваліфікації;
- **періодичне** самооцінювання володіння певними компетентностями для виявлення відповідних напрямів професійного розвитку.

Інструментарій оцінювання та самооцінювання рівня сформованості загальних та професійних компетентностей педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти ВМТГ (за Професійним стандартом вчителя) розроблений Центром професійного розвитку педагогічних працівників Вінницької міської ради.

Покликання на інструментарій :

https://cprvmr.edu.vn.ua/com_pages/inozemni_movu

ІНСТРУМЕНТАРІЙ оцінювання та самооцінювання рівня сформованості загальних та професійних компетентностей педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти ВМТГ

Інструментарій оцінювання та самооцінювання рівня сформованості загальних та професійних компетентностей педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти ВМТГ

При формуванні інструментарію оцінювання рівня сформованості загальних та професійних компетентностей педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти ВМТГ було використано професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України 23.12.2020 року № 2736).

Сформовано 50 індикаторів для оцінювання рівня сформованості загальних та професійних компетентностей педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти.

Кожен з індикаторів оцінюється за рівневою шкалою від 1 до 4 балів.

Рівні оцінювання загальних та професійних компетентностей педагогічних працівників ЗЗСО:

Високий, що відповідає 4 балам (спостерігається у всіх відомих випадках);

Достатній, що відповідає 3 балам (спостерігається у більшості відомих випадків);

Середній (вимагає покращення), що відповідає 2 балам (спостерігається у поодиноких відомих випадках або з допущенням значних недоліків);

Низький, що відповідає 1 балу (спостерігається у поодиноких відомих випадках з допущенням значних недоліків або випадки не спостерігаються/норма законодавства не дотримується).

Опис загальних та професійних компетентностей вчителя відповідно до кваліфікаційних категорій педагогічних працівників передбачає, що педагогічний працівник кожної наступної кваліфікаційної категорії володіє компетентностями, визначеними для попередніх кваліфікаційних категорій.

ІНСТРУМЕНТАРІЙ

оцінювання та самооцінювання рівня сформованості загальних та професійних компетентностей педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти ВМТГ

№з з/п	Індикатори оцінювання рівня сформованості загальних та професійних компетентностей	Опис загальних та професійних компетентностей вчителя відповідно до кваліфікаційних категорій				Рівні оцінювання			
		Спеціаліст	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії	н	с	д	в
						1	2	3	4
б.									
Загальні компетентності									
1.	Громадянська компетентність	Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку							
2.	Соціальна компетентність	Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня							
3.	Культурна компетентність	Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження							
4.	Лідерська компетентність	Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети							
5.	Підприємницька компетентність	Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості							
Професійні компетентності									
Мовно-комунікативна компетентність									
6.	Здатність до спілкування державною мовою	Спілкується українською мовою з усіма учасниками освітнього процесу в закладі освіти та за його межами							
7.	Здатність забезпечувати навчання учнів іноземній мові та спілкуватися іноземною мовою у професійному колі	Вчитель іноземної мови має рівень володіння іноземною мовою B2/C1 відповідно до глобальної шкали Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти; застосовує ефективні підходи і стратегії розвитку комунікативних умінь учнів з іноземної мови							

Планування та визначення траєкторії професійного розвитку вчителя

Результати оцінювання та самооцінювання дають чіткі орієнтири для планування підвищення кваліфікації, неформальної та інформальної освіти вчителя. При цьому важливо ознайомитися з **пунктом 7 Професійного стандарту** з метою визначення стратегічних цілей професійного розвитку вчителя.

Вчителі мають змогу з'ясувати чи заплановане навчання орієнтоване на Професійний стандарт шляхом ознайомлення із програмою підвищення кваліфікації, що пропонує суб'єкт підвищення кваліфікації.

Планування підвищення кваліфікації вчителя

Відповідно до пункту другого статті 51 Закону України «Про повну загальну середню освіту», загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації вчителя впродовж п'яти років не може бути меншою ніж **150 годин**, із яких **не менше 10 %** загальної кількості годин мають бути спрямовані на вдосконалення знань, умінь і практичних навичок у частині **роботи з учнями з особливими освітніми потребами** та **10 %** загальної кількості годин вчителі мають приділяти вдосконаленню знань, умінь і практичних навичок у питанні надання **психологічної підтримки** учасникам освітнього процесу.

У Професійному стандарті вчителя **інклюзивна компетентність передбачає (В1):**

- здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища (В1.1),
- здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами (В1.2),
 - здатність забезпечувати в освітньому процесі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей, інтересів (В1.3).

Звертаємо увагу, що інклюзивна складова міститься і в інших компетентностях Професійного стандарту.

Планування підвищення кваліфікації вчителя

Обираючи напрями психологічної освіти, рекомендовано взяти до уваги, що у Професійному стандарті вчителя, в межах трудової функції «Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу», **визначено психологічну компетентність (Б1)**, що складається з таких здатностей:

- визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші особливості учнів (Б1.1);
- використовувати стратегії з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності (Б1.2);
- формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність (Б1.3);
- формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною (Б1.4).

Профстандарт описує, які знання та уміння потрібно опанувати, щоб розвинути психологічну компетентність.

ВПРАВА «ДОШКА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ»

Інноваційна **проектувальна** **педагогічне партнерство** **здоров'язберезувальна** **організаційна** **рефлексивна** **психологічна**

лідерська **оцінювально-аналітична** **підприємницька** **інформаційно-цифрова** **культурна** **емоційно-етична** **здатність до навчання впродовж життя**

предметно-методична

Загальні компетентності **Професійні компетентності**

громадянська **соціальна** **мовно-комунікативна** **інклюзивна** **прогностична**

Здати відповіді

<https://wordwall.net/uk/resource/17921800>

Напрями самооцінювання якості педагогічної діяльності (Абетка для директора)

АБЕТКА ДЛЯ ДИРЕКТОРА

Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти

РОЗДІЛ 3.
Напрями самооцінювання
якості освітньої діяльності

НАПРЯМ 3.
**Педагогічна
діяльність**

Вимога/Правило 3.1

Ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей учнів 1

Вимога/Правило 3.2

Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників 22

Вимога/Правило 3.3

Налагодження співпраці з учнями, їх батьками, працівниками закладу освіти 28

Вимога/Правило 3.4

Організація педагогічної діяльності та навчання учнів на засадах академічної доброчесності 39

Перелік тверджень для самоаналізу вчителем/вчителькою власної професійної діяльності

АБЕТКА ДЛЯ ДИРЕКТОРА

Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти

Перелік містить
44 запитання:

https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2021/08/Abetka_dyrektora_2021_SQE_SURGe.pdf

III. Перелік тверджень для самоаналізу вчителем/вчителькою власної професійної діяльності

(форма заповнюється вчителем/вчителькою власноруч)

Просимо відповісти на запитання, які стосуються Вашої педагогічної діяльності. Відповіді використовуватимуться в узагальненому вигляді та допоможуть надати педагогам і керівництву закладу освіти рекомендації задля поліпшення освітньої діяльності

N° з/п	Перелік запитань	Відповіді вчителя/вчительки
Планування роботи		
1	На якому рівні Ви здійснюєте планування викладацької діяльності? • розробляю навчальну програму з предмета (курсу) • розробляю календарно-тематичний план (далі – КТП) на основі навчальної програми • використовую готові КТП • не здійснюю планування	
2	Чи аналізуєте Ви ефективність КТП, його виконання та результати планування наприкінці навчального року?	Так Ні (необхідне підкреслити)
3	Якщо так, то як це впливає на Вашу роботу надалі?	
4	Якщо ні, то чому?	
5	Чи відчуваєте Ви втручання керівництва закладу освіти у процес розроблення КТП?	Так Ні (необхідне підкреслити)
6	Якщо так, то у чому це проявляється?	
Використання освітніх ресурсів, інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ), медіаресурсів у освітній діяльності		
7	Чи використовуєте Ви ІКТ у процесі підготовки до проведення навчальних занять, розроблення завдань, створення освітніх ресурсів?	Так Ні (необхідне підкреслити)
8	Якщо так, то в який спосіб? Наведіть приклади	
9	Якщо ні, то з яких причин?	
10	Чи використовуєте Ви ІКТ під час проведення навчальних	Так Ні (необхідне підкреслити)

Анкета для педагогічних працівників (Абетка для директора)

АБЕТКА ДЛЯ ДИРЕКТОРА

Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти

Анкета для педпрацівників містить 32 запитання:

<https://sqe.gov.ua/diyalnist/rekomendacii-zakladam-osviti/>

ДОДАТОК 4. Анкета для педагогічних працівників

Шановний вчителю!

Наш заклад освіти проводить дослідження, щоб оцінити якість освітніх і управлінських процесів та напрацювати рекомендації щодо вдосконалення діяльності.

Ваша участь у дослідженні є дуже значимою та важливою.

Опитування має анонімний характер і отримані дані будуть використані лише в узагальненому вигляді.

Відповідаючи на кожне запитання, обирайте один варіант відповіді (якщо у формулюванні запитання не вказано інше). Жодне запитання анкети не повинно лишатися без Вашої відповіді.

Дякуємо за участь!

Заклад освіти _____

Дата анкетування _____

В яких класах Ви викладаєте? (можна обрати кілька варіантів відповідей)

у 1...4 у 5...9 у 10...11 (12).

1. Яку тематику для професійного зростання Ви обирали упродовж останніх 5 років? (можна обрати кілька варіантів відповідей)

- законодавче забезпечення освітнього процесу;
- методичні аспекти викладання предметів та курсів;
- організація інклюзивної форми навчання;
- форми організації освітнього процесу;

СЕРТИФІКАЦІЯ ВЧИТЕЛІВ (участь добровільна)

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

1. Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників, постанова КМУ № 1190 від 27 грудня 2018 року (зі змінами відповідно до постанов КМУ [№ 1094](#) від 24.12.2019 р., [№ 170](#) від 28.02.2023 р.)

Сертифікація педагогічних працівників – це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника, що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи.

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

«Сертифікація – генератор
якісних змін у системі освіти»

Етапи сертифікації педагогічних працівників

Сертифікація складається з трьох етапів, що відбуваються послідовно один за одним:

1. Незалежне тестування учасників сертифікації;
2. Самооцінювання учасниками сертифікації власної педагогічної майстерності;
3. Вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації.

Оскільки сертифікація добровільна, педагогічний працівник може відмовитися від участі в ній на будь-якому етапі.

Самооцінювання учасниками сертифікації власної педагогічної майстерності

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

[Анкета самооцінювання – окремо для кожного предмету](#)

<https://sqe.gov.ua/ii-etap-sertyfikaciji/>

Рекомендовано вчителям використовувати **анкети самооцінювання педагогічної майстерності** для учасників сертифікації, які розробляються Державною службою якості освіти України.

У 2024 році пройти сертифікацію мають можливість вчителі початкової школи, української мови та літератури, математики, історії та громадянських дисциплін.

Самооцінювання учасниками сертифікації власної педагогічної майстерності

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

[Анкета самооцінювання – окремо для кожного предмету](#)

<https://sqe.gov.ua/ii-etap-sertyfikaciji/>

Для проведення другого етапу сертифікації Службою затверджено такі документи:

• для вчителів української мови та літератури	анкета самооцінювання	методичні рекомендації щодо заповнення анкети	наказ від 17.07.2023 № 01-10/151
• для вчителів математики	анкета самооцінювання	методичні рекомендації щодо заповнення анкети	наказ від 17.07.2023 № 01-10/152
• для вчителів початкових класів	анкета самооцінювання	методичні рекомендації щодо заповнення анкети	наказ від 06.03.2023 № 01-10/50

Протягом трьох робочих днів після надсилання анкети учасник отримає візуалізацію своїх результатів самооцінювання для проектування власного професійного розвитку.

Сертифікація

Тестові завдання для сертифікації вчителів початкової школи, укр.мови та літератури, математики, історії та громадянських дисциплін - 2024 рік

Тестові завдання для сертифікації вчителів початкової школи

https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/NT_2024-pochatkova-shkola-Zoshyt_1.pdf

Тестові завдання для сертифікації вчителів укр мови та літератури

<https://testportal.gov.ua/nezalezhne-testuvannya-vchyteliv-ukrayinskoyi-movy-i-literatury/>

Тестові завдання для сертифікації вчителів математики

<https://testportal.gov.ua/nezalezhne-testuvannya-fahovyh-znan-ta-umin-uchyteliv-matematyky-2/>

Тестові завдання для сертифікації вчителів історії та громадянських дисциплін **(відбудеться 14 вересня 2024 року)**

<https://testportal.gov.ua/nezalezhne-testuvannya-vchyteliv-istoriyi-ta-gromadyanskyh-dystsyplin/>

Тестові завдання для сертифікації вчителів історії та громадянських дисциплін - 2024 рік

ПРО НАС ПУБЛІЧНА ІНФОРМАЦІЯ НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ ГРОМА

2024

СЕРТИФІКАЦІЯ

НЕЗАЛЕЖНЕ ТЕСТУВАННЯ ВЧИТЕЛІВ

ІСТОРІЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКИХ
ДИСЦИПЛІН

лист-виклик у кабінеті
учасника сертифікації

14 НЕЗАЛЕЖНЕ
ТЕСТУВАННЯ
вересня

Сьогодні, 16 серпня, для 411 вчителів історії та громадянських дисциплін у кабінетах учасника сертифікації розміщено листи-виклики.

Е- портфоліо вчителя – інструмент для презентації досвіду роботи, самоаналізу, який також покаже ваші досягнення та постійний розвиток як вчителя.

Ознайомитися з вимогами й порадами щодо створення портфоліо педагога та Методичними рекомендаціями МОН можна за посиланнями нижче:

- **Методичні рекомендації щодо створення, змісту та завантаження Е-портфоліо** (наказ МОН України від 30.05.2019 № 755)

- [Сертифікація вчителів: визначені рекомендації, як створювати Е-портфоліо](#)

- [Яким має бути портфоліо педагога та як його створити?](#)

- [Методичні рекомендації "Електронне портфоліо вчителя"](#)

- **Кендюхова А.А. Професійне портфоліо: територія успіху сучасного педагога: [навчально-методичний посібник] / А.А.Кендюхова. – Кіровоград: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2016.**

Очевидно, найгнучкішим засобом представлення досвіду роботи вчителя є особистий блог чи сайт-візитка, які відносно легко можна створити на платформі [Blogger](#), [Wix](#) або [GoogleSites](#).

Однак, існує і ще легший варіант - за допомогою сервісу створення тематичних колекцій [Wakelet](#).

Оскільки він дозволяє зберігати посилання практично на будь які матеріали, то майже ідеально підходить для створення особистого портфоліо, яке приємно і зручно переглядати і яким до того ж легко поділитися і навіть вбудувати, наприклад, в сайт вашого навчального закладу.

SWOT-аналіз для вчителя: інструмент самооцінки та розвитку

SWOT-аналіз є важливим інструментом, оскільки допомагає виявити сильні та слабкі сторони, можливості та загрози. З точки зору вчителя це означає оцінку досвіду й кваліфікації, ефективності в навчанні, зацікавленості у професії, комунікаційних навичок, організаційних здібностей та мотивації, а також визначення проблем, пов'язаних із незадовільними результатами навчання та дисципліною.

SWOT є аббревіатурою від англійських слів:

Strengths (сильні сторони) — унікальні переваги або особисті характеристики, які роблять вас ефективним учителем;

Weaknesses (слабкі сторони) — обмеження або недоліки, які можуть ускладнювати вашу роботу;

Opportunities (можливості) — зовнішні умови або фактори, які можна використати для покращення результатів вашої роботи;

Threats (загрози) — зовнішні чинники, які можуть стати перешкодою для досягнення ваших цілей або успіху ваших учнів.

SWOT-аналіз для вчителя: інструмент самооцінки та розвитку

Застосування SWOT-аналізу для вчителів може бути дуже корисним для професійного розвитку. Наведемо приклад, як використовувати SWOT-аналіз на практиці:

- **Сильні сторони:** можливо, ви ефективно комунікуєте з людьми, маєте креативний підхід до навчання, вмієте працювати зі складними ситуаціями в класі, володієте сучасними методиками викладання.
- **Слабкі сторони:** це можуть бути обмеження, які ускладнюють вашу роботу, наприклад, недостатнє знання новітніх технологій, складнощі у взаємодії зі школярами певного віку, недостатня організованість.
- **Можливості:** це можуть бути можливості для професійного росту, такі як участь у тренінгах, отримання додаткової освіти, використання сучасних технологій у навчальному процесі, співпраця з іншими вчителями.
- **Загрози:** це можуть бути зміни у програмах навчання, недостатнє фінансування для інновацій у навчальному процесі, велика кількість обов'язків, які можуть впливати на якість вашої роботи, повітряні тривоги, блекаути.

Після проведення SWOT-аналізу вчитель може визначити стратегії для покращення своєї роботи. Наприклад, варто зосередитися на зміцненні сильних сторін, працювати над удосконаленням слабких сторін, використовувати можливості для професійного росту та навчання, а також створити план дій для уникнення або зменшення впливу потенційних загроз.

Щоденник професійного розвитку вчителя

Щоденник професійного розвитку допоможе:

- зрозуміти, які компетентності ви насправді хочете розвивати;
- навести лад у думках і структурувати плани;
- навчитися здійснювати відповідальний вибір та приймати виважені рішення щодо власного професійного зростання;
- подолати сумніви «зробити щось не так»;
- аналізувати результати професійного зростання та вчитися на власних перемогах

Запрошуємо вас разом стати на шлях змін та професійно зростати – ефективно і змістовно!

Щоденник професійного розвитку вчителя

•• 10 ПОРАД, ЯК ЕФЕКТИВНО ПРАЦЮВАТИ ЗІ ЩОДЕННИКОМ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ

1. Розпочніть професійне зростання уже сьогодні. Насамперед проаналізуйте свій попередній досвід. Як ви плануєте професійне зростання? Скільки часу витрачаєте щодня/щотижня/щомісяця на професійний розвиток? Що вдалося зробити за минулий рік? Запишіть відповіді на ці запитання та проаналізуйте, завдяки чому вдалося досягти успіху. Подумайте, що і чому не вдається?

2. Створіть свій професійний портрет. Спробуйте поміркувати над тим, яким учителем ви хочете себе бачити. Потім подумайте, що може наблизити вас до свого бачення за рік чи кілька років. Це й буде ваш приблизний план дій.

3. Виділіть головні цілі. Це те, чому ви готові присвятити максимум свого часу. Можете скористатися професійним стандартом учителя або ж додатковими матеріалами – опитувальниками, анкетами тощо, які допоможуть визначити ваш рівень опанування тих чи інших професійних компетентностей. Можна поспілкуватися з колегами за результатами взаємовідвідування уроків, адже спостереження за педагогічною діяльністю – це неоціненний досвід. Він допоможе отримати конструктивний зворотний зв'язок щодо власних сильних сторін та сфер, які потрібно розвивати. Подумайте і запишіть, які знання та вміння вам потрібно розвивати, аби опанувати визначену компетентність.

4. Визначте цілі на кожен місяць. Досягнення цілей складається з конкретних справ. Поміркуйте, з чого розпочати. Для цього на кожен місяць визначте конкретну ціль і розподіліть її на кроки. Так ви матимете покроковий план, який стане основою для щотижневого планування. Прописуючи цілі, уникайте загальних слів на кшталт “розвивати”, “вдосконалювати” тощо. Натомість використовуйте смарт метод: кожна з цілей має бути конкретною, вимірюваною, актуальною та мати чіткий термін досягнення.

5. Визначте фокус дня/тижня. Міркуйте над тим, що можете зробити цього дня чи тижня і як це допоможе розвинути вашу професійну компетентність. Обов'язково запишіть свій фокус у щоденник. Упродовж дня спершу зробіть головну справу, а потім беріться за інші.

6. Складайте план на кожен день/тиждень. Започаткуйте традицію приємного планування. Для цього виділіть час, коли ніхто не відвертає вашу увагу. Створіть для себе комфортну атмосферу – з горнятком улюбленого чаю чи кави. Спочатку запишіть всі справи, які ви маєте зробити, в порядку виконання. Аби не загубити основну справу дня серед інших, виділяйте її своїм улюбленим кольором.

Щоденник професійного розвитку вчителя

7. Відрізняйте термінове від важливого. У добі лише 24 години. Бажання зробити все й відразу зменшує продуктивність та може призвести до демотивації, зневіри у власних силах. Оскільки нам це не потрібно, плануючи свій день, важливо розставити пріоритети: яке завдання обов'язкове, а яке може ще почекати.

8. Аналізуйте. Наприкінці кожного тижня подумайте, що вдалося, а що – ні. Планування має бути максимально гнучким: не картайте себе, якщо заплановані справи потрібно перенести на наступний тиждень, місяць чи рік. Важливо визначити, які обставини завадили вам реалізувати заплановане, а також проаналізувати, наскільки ефективно ви використовували свій час. Можливо, забагато часу витратили саме на другорядне. Тоді намагайтеся завжди фокусуватися на важливому та менше думати про несуттєве.

9. Робіть помітки, кресліть, малюйте схеми. Щоденник – це ваш робочий інструмент. Сміливо викреслюйте виконані справи, робіть зручні позначення – це збільшить вашу впевненість у власних силах.

10. Святкуйте свої перемоги. Якщо ви хочете дійти до мети й не вигоріти на цьому шляху, наприкінці дня та тижня фіксуйте свої перемоги, які допомагають вам зростати. Хваліть себе та всіляко заохочуйте – навіть за найменші успіхи.

Щоденник професійного розвитку вчителя

•• ПЛАНУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ

Професійна компетентність

Мої сильні сторони

Хочу змінити

Топ 3 цілі

1. _____
2. _____
3. _____

Мій план досягнення цілей

МОЇ ЦІЛІ	ЩО РОБИТИМУ	ВІД	ДО
Ціль 1. _____ _____			
Ціль 2. _____ _____			
Ціль 3. _____ _____			

Ресурси

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Показники мого успіху

- _____
- _____
- _____
- _____

Щоденник професійного розвитку вчителя

Мої перемоги

1. _____

2. _____

3. _____

Плани на наступний рік

Педагогічні ситуації та їх вирішення

- На самому початку заняття або вже після того, як ви провели кілька занять, учень каже вам: «Я не вважаю, що ви, як педагог, зможете нас чогось навчити».
Ваша реакція:
- 1. Твоя справа - вчитися, а не вчити вчителя.
- Таких, як ти, я звичайно, нічого не зможу навчити.
- Може, тобі краще перейти до іншого класу або вчитися в іншого вчителя?
- Тобі просто не хочеться вчитися.
- Мені цікаво знати, чому ти так вважаєш.
- Поговорімо про це докладніше. У моїй поведінці, напевно, є щось таке, що
- спонукає тебе так думати.
- (Інше.)

Педагогічні ситуації та їх вирішення

-
- Учень каже вчителю: «Мені не подобається те, що ви говорите і які думки обстоюєте на заняттях». Якою має бути відповідь учителя?
- Це - погано.
- Ти, напевно, на цьому знаєшся?
- Я сподіваюся, що надалі, під час наших занять твоя думка зміниться.
- Чому?
- А що ти сам любиш і які думки готовий обстоювати?
- На колір і смак товаришів брак.
- Як ти вважаєш, чому я це кажу?
- (Інше.)

Методика «Аналіз проблемних ситуацій педагогічної діяльності»
(автори – О. І. Бондарчук, Л. М. Смольська)

Інструкція: Проаналізуйте проблемні ситуації з педагогічної практики та укажіть ймовірні шляхи виходу з них

Ситуація 1. Енергійний, допитливий учень підліткового віку, має лідерські якості, але в групі однолітків протиставляє себе вчителям, намагається спрямувати однокласників на виконання своїх завдань на противагу проханню вчителя.

Ваші дії _____

Ситуація 2.

Учитель - предметник, у якого діти на уроці масово порушують дисципліну, а частина учнів утікають з уроку, звертається до вас як до класного керівника із скаргами та вимогою забезпечити йому нормальні умови роботи з вашим класом. Ні на ваших уроках, ні на уроках більшості інших учителів подібних ситуацій не виникає.

Ваші дії _____

Ситуація 3. За розпорядженням керівництва школи вас призначено взяти участь в обласному конкурсі педагогічної майстерності, попередивши про це за тиждень до конкурсу. Ваше здивування і непогодження спочатку спричинює умовляння з боку керівництва зробити це «для галочки», потім – агресію, тиск та залякування «пригадати при нагоді» вашу відмову.

Ваші дії _____

Оцінювання результатів аналізу ситуацій відбувається за двома критеріями:

- 1) за п'ятибальною системою оцінюється успішність вирішення проблемної ситуації з огляду на педагогічну майстерність учителя;
- 2) визначається домінуючий стиль взаємодії вчителя з іншими суб'єктами освітнього процесу за кожною ситуацією (авторитарний, демократичний, ліберальний, гнучкий).

Методика «Здатність педагога до саморозвитку»

Інструкція: Оцініть, наскільки вказані нижче твердження співпадають із звичним для Вас способом дій, позначивши відповідні бали: 5 – дане твердження повністю відповідає дійсності; 4 – швидше відповідає, ніж ні; 3 – і так, і ні; 2 – швидше не відповідає; 1 – зовсім не відповідає

№	Твердження	Бали
1.	Я прагну вивчити себе.	1 2 3 4 5
2.	Я залишаю час для розвитку, яким би не був зайнятим роботою й хатніми справами	1 2 3 4 5
3.	Перешкоди, що виникають, стимулюють мою активність.	1 2 3 4 5
4.	Я шукаю зворотний зв'язок, оскільки це допомагає мені пізнати й оцінити себе.	1 2 3 4 5
5.	Я рефлексую свою діяльність, виділяючи для цього спеціальний час.	1 2 3 4 5
6.	Я аналізую свої почуття й досвід.	1 2 3 4 5
7.	Я багато читаю.	1 2 3 4 5
8.	Я широко дискутую з приводу тих питань, які мене цікавлять.	1 2 3 4 5
9.	Я вірю у власні можливості.	1 2 3 4 5
10.	Я прагну бути більш відкритим.	1 2 3 4 5
11.	Я усвідомлюю той вплив, який здійснюють на мене оточуючі люди.	1 2 3 4 5
12.	Я керую своїм професійним розвитком й отримую позитивні результати.	1 2 3 4 5
13.	Я отримую задоволення від засвоєння нового.	1 2 3 4 5
14.	Зростаюча відповідальність мене не лякає.	1 2 3 4 5
15.	Я позитивно поставився б до мого кар'єрного росту.	1 2 3 4 5

Опрацювання та інтерпретація результатів. Знайти суму балів.

60-75 балів – високий рівень саморозвитку, готовність до змін і нововведень.

45-60 балів – достатній рівень саморозвитку, готовність активно використовувати окремі інновації.
15-45 балів – недостатній рівень саморозвитку, бажання уникнути змін та нововведень

Методика на виявлення стилю взаємодії у професійній діяльності

Комплекс психодіагностичних методик дослідження професіоналізму педагогічних працівників (О. І. Бондарчук, Т. М. Гавлітіна, Л. М. Смольська, В. М. Вронська).

Інструкція: Оцініть за п'ятибальною шкалою, як часто (5 – постійно, 1 – ніколи)
Ви дієте таким чином під час професійної взаємодії з іншими людьми

Ваші дії	Бали				
1. Указую людям, що треба робити	1	2	3	4	5
2. Вислуховую думки інших людей.	1	2	3	4	5
3. Даю іншим можливість проявляти активність у прийнятті рішень.	1	2	3	4	5
4. Даю можливість іншим діяти самостійно.	1	2	3	4	5
5. Наполегливо пояснюю, як треба чинити.	1	2	3	4	5
6. Навчаю людей працювати.	1	2	3	4	5
7. Раджусь з людьми.	1	2	3	4	5
8. Не заважаю працювати іншим.	1	2	3	4	5
9. Указую, коли треба виконувати роботу.	1	2	3	4	5
10. Ураховую успіхи інших.	1	2	3	4	5
11. Підтримую ініціативу.	1	2	3	4	5
12. Не втручаюсь у процес визначення цілей діяльності іншими.	1	2	3	4	5
13. Показую, як треба діяти.	1	2	3	4	5
14. Інколи даю можливість іншим брати участь в обговоренні проблеми.	1	2	3	4	5
15. Уважно вислуховую співрозмовників.	1	2	3	4	5
16. Якщо втручаюсь у справи інших, то по-діловому.	1	2	3	4	5
17. Думки інших часто не поділяю.	1	2	3	4	5
18. Докладаю зусиль, щоб владнати суперечності.	1	2	3	4	5
19. Намагаюсь ураховувати різні погляди.	1	2	3	4	5
20. Вважаю, що кожен повинен застосовувати свій таланти, як може	1	2	3	4	5

Опрацювання та інтерпретація результатів

Підрахуйте бали за кожним пунктом:

Дії 1, 5, 9, 13, 17 – схильність до директивного стилю. Б. Дії 3, 7, 11, 15, 19 – схильність до колегіального стилю. В. Дії 4, 8, 12, 16, 20 – невтручання у справи та дії інших. Г. Дії 2, 6, 10, 14, 18 – надання переваги діловому стилю. У кожній групі максимально може бути набрано 25 балів. 20 балів і більше за даним пунктом свідчить про те, що людина схильна до відповідного стилю.

70-80 балів свідчить про прагнення до взаємодії з людьми.

30-40 балів свідчить про пасивність людини у груповій діяльності

Методика «Незавершені речення» в авторській модифікації (автор – В. М. Вронська)

1. Той педагог є професіоналом, який _____
2. Мої головні професійні інтереси – це _____
3. Для професійного зростання необхідно _____
4. Деякі педагоги не прагнуть до професіоналізму, через те, що _____
5. Прагнення до професіоналізму для мене є _____
6. Щоб досягнути вершин професіоналізму, потрібно _____

Опрацювання та інтерпретація результатів

За кожну правильну й повну відповідь на питання №№ 1; 3; 6 ставиться 5 балів, правильну, але неповну – 4 бали; частково правильну – 3 бали; неправильну – 2 бали; відсутність відповіді – 1 бал.

Рівень обізнаності педагогів щодо сутності професіоналізму та шляхів його досягнення визначається за сумарним балом: понад 12 балів – високий рівень; від 9 до 12 балів – середній рівень від 3 до 8 балів – низький рівень.

За кожну відповідь на питання №№ 2; 4; 5, в якій констатується позитивне ставлення до професіоналізму та його розвитку, ставиться 1 бал, невизначене ставлення – 0 балів, негативне ставлення – (-1 бал).

Ставлення педагогів до професіоналізму та його розвитку визначається за сумарним балом: від 2 до 3 балів – позитивне ставлення; від 0 до 1 – невизначене ставлення від -3 балів до 0 – негативне ставлення.

Анкета для вчителя

1. Над якою проблемою Ви працюєте в поточному навчальному році?
2. Яку літературу з даної проблеми Ви опрацювали?
3. Якою літературою з фаху, психології, педагогіки, методики Ви поповнили свою особисту бібліотеку?
4. Які інноваційні технології Ви запроваджуєте?
5. Чий досвід вивчаєте і впроваджуєте?
6. Які методи навчання Ви вважаєте ефективними?
7. Які матеріали з досвіду роботи Ви підготували до свого портфоліо?
8. Які труднощі виникали у Вас в роботі?
9. Яка допомога Вам необхідна у наступному навчальному році?
10. Які інноваційні технології, інтерактивні методи, перспективний педагогічний досвід Ви хотіли б освоїти?
11. Над якою методичною проблемою плануєте працювати в наступному навчальному році?
12. В яких формах методичної роботи виявляєте бажання підвищувати професійний рівень?
13. Що пропонуєте для підвищення ефективності методичної роботи в школі?
14. Запропонуйте 2-3 питання для обговорення на засіданнях педагогічної ради.

Анкета «Самооцінка педагога щодо визначення рівня сформованості професійних компетенцій»

Анкета «Самооцінка педагога щодо визначення рівня сформованості професійних компетенцій»	
(26 питань)	
	Компетенції 1 2 3 4 5
1. Володіння ІКТ-компетенціями	
2. Володіння спеціальними методиками, що дозволяють проводити корекційно-розвивальну роботу 3. Здатність надати адресну допомогу дитині своїми педагогічними прийомами	
4. Уміння планувати, проводити уроки (заняття, організовувати освітню діяльність), аналізувати їх ефективність (самоаналіз уроку / заняття / освітньої діяльності)	
5. Готовність до взаємодії з іншими фахівцями в рамках психолого-медико-педагогічного консилиуму 6. Уміння спілкуватися зі здобувачами освіти, визнаючи їх гідність, розуміючи і приймаючи їх	
7. Уміння демонструвати знання предмета і програми навчання	
8. Уміння ефективно регулювати поведінку здобувачів освіти для забезпечення безпечної освітнього середовища	
9. Володіння формами і методами навчання, що виходять за рамки уроку (заняття): дослідні роботи, експерименти	
10. Уміння проектувати психологічно безпечне і комфортне освітнє середовище, знати і вміти проводити профілактику різних форм насильства в закладі освіти	
11. Уміння ефективно управляти класом (групою), з метою залучення здобувачів освіти до процесу навчання і виховання, мотивуючи їх навчально-пізнавальну діяльність	
12. Володіння психолого-педагогічними технологіями (в тому числі інклюзивними), необхідними для роботи з різними здобувачами освіти: обдаровані діти, соціально вразливі діти, що потрапили у важкі життєві ситуації, діти-мігранти, діти-сироти, діти з особливими освітніми потребами, діти з девіацією поведінки, діти з залежністю	
13. Знання загальних закономірностей розвитку особистості і прояви особистісних властивостей, психологічних законів періодизації і криз розвитку, вікових особливостей здобувачів освіти	

14. Уміння складати спільно з іншими фахівцями програму індивідуального розвитку дитини	
15. Уміння формувати і розвивати універсальні навчальні дії, зразки і цінності соціальної поведінки, навички поведінки в світі віртуальної реальності і соціальних мережах, навички полікультурного спілкування і толерантність, ключові компетенції	
16. Володіння формами і методами виховної роботи, для використання їх як на уроці, так і в позакласній діяльності	
17. Уміння застосовувати інструментарій та методи діагностики і оцінки показників рівня і динаміки розвитку здобувачів освіти	

18. Уміння взаємодіяти з іншими фахівцями (психолог, дефектолог, логопед).	
19. Уміння будувати виховну діяльність з урахуванням культурних відмінностей здобувачів освіти, статевовікових та індивідуальних особливостей	
20. Уміння підтримувати конструктивні виховні зусилля батьків (осіб, які їх замінюють) здобувачів освіти, залучати родину до вирішення питань виховання	
21. Готовність взяти різних дітей, незалежно від їх реальних навчальних можливостей, особливостей в поведінці, стану психічного і фізичного здоров'я	
22. Професійна установка на надання допомоги будь-якій дитині	
23. Вміти захищати гідність та інтереси здобувачів освіти, допомагати дітям, які опинилися в конфліктній ситуації і / або несприятливих умовах	
24. Уміння розробляти і реалізовувати індивідуальні програми розвитку з урахуванням особистісних і вікових особливостей здобувачів освіти	
25. Здатність під час спостереження виявляти різноманітні проблеми здобувачів освіти, пов'язані з особливостями їх розвитку	
26. Дотримання правових, моральних і етичних норм, вимог професійної етики	

Високий рівень (100-130 балів) – свідчить про високий рівень сформованості професійних компетенцій, що педагог здійснює рефлексію педагогічної діяльності, володіє рефлексивними вміннями, прагне професійного самовдосконалення.

Достатній рівень (74-99 балів) – свідчить, що педагог здебільшого вдається до педагогічної діяльності, прагне самовдосконалення, але не завжди знає, куди саме необхідно рухатися.

Низький рівень (26-75 балів) – свідчить про низький рівень сформованості професійних компетенцій, не вдається до рефлексії або вона виявляється в нього стихійно, він не приділяє уваги саморозвитку. Переважно вважають свої обов'язки тяжкою працею.

Тест на визначення рівня професійної компетентності вчителя – Частина 1

Тест на визначення рівня професійної компетентності вчителя

1. Віднайдіть серед поданих ознак ту, яка розкриває суть інновації:

- а) нововведення, у результаті якого суттєво змінюється об'єкт діяльності;
- б) пізнання та впровадження нового в практику діяльності;
- в) комплексний процес створення, поширення та використання нового засобу в галузі техніки, технології, педагогіки, наукових досліджень;
- г) новий продукт діяльності людей.

2. Вкажіть, яка з поданих характеристик розкриває ознаку інноваційної освітньої діяльності:

- а) одна з форм інвестиційної діяльності, яка забезпечує розробку, поширення та застосування інновацій у системі освіти;
- б) системна участь закладів чи установ освіти в експериментальній науково-дослідній роботі з удосконалення навчально-виховного процесу та управління ним;
- в) форма участі в науково-дослідній роботі закладу (установи) освіти.

3. Визначіть, хто насамперед є замовником на освіту дитини:

- а) держава;
- б) батьки;
- в) сама дитина;
- г) суспільні організації;
- г) підприємства.

4. Зазначте, який вид контролю Ви вважаєте найкращим для визначення справжнього стану навчальних досягнень учнів:

- а) поточний;
- б) підсумковий;
- в) випереджальний;
- г) контроль результатів.

5. Ви були присутні на уроці вчителя з метою експертної оцінки ведення ним уроку. Виявлені недоліки:

- вчитель не реалізував заплановану мету на уроці;
- нераціонально використав час.

Визначіть, у якій з нижчеподаних сфер діяльності вчителя треба шукати проблему:

- а) методичні й теоретичні знання;
- б) інноваційна педагогічна діяльність;
- в) творчість учителя;
- г) психологічна сфера.

Тест на визначення рівня професійної компетентності вчителя – Частина 2

6. Після відвідування уроку вчителя, який мав на меті показати урок з використанням інноваційних технологій і довести його ефективність, директор школи, маючи певні підстави, зробив висновок: «Урок традиційної форми, а не нестандартний». Визначіть, який з фактів, на Вашу думку, став вагомим аргументом для даного твердження:

- а) відсутня дидактична мета;
- б) урок має цілком визначену структуру;
- в) не використовуються різноманітні методи і прийоми;
- г) не застосовується оригінальна форма організації навчання.

7. Позначте, який з нижченаведених чинників може стати найвагомим аргументом непрофесіоналізму для звільнення вчителя з посади:

- а) невиконання своїх професійних обов'язків;
- б) низький рівень виховної роботи серед учнів;
- в) відмова від атестації;
- г) низький рівень знань учнів з предмета, який він читає.

8. Учитель виявив незадоволення перед адміністрацією школи з приводу пониження його кваліфікаційної категорії під час атестації. Який з аргументів став найвагомим для такого рішення адміністрації:

- а) низький рівень знань учнів з предмета;
- б) відсутність показників участі учнів у роботі МАНу та олімпіадах;
- в) відмова від проходження курсів післядипломної педагогічної освіти;
- г) низький рівень професійної компетентності.

9. Укажіть, яка з поданих характеристик розкриває суть професійної компетентності:

- а) результат професійної підготовки фахівця;
- б) мобільність знань — елементи ідентифікації, розпізнання, відтворення, розуміння, перетворення, компонування інформації;
- в) ґрунтовні базові знання з предмета;
- г) критичність мислення.

10. Визначте, що є загальноосвітніми тенденціями в галузі реалізації освітньої політики:

- а) забезпечення всім громадянам рівного доступу до високоякісної освіти;
- б) дефіцит учнів через демографічну кризу;
- в) збільшення обсягів фінансування освітніх систем;
- г) широке залучення іноземних фахівців до освітньої сфери.

Тест на визначення рівня професійної компетентності вчителя –Частина 3

11. Укажіть, які форми і методи навчання відносять до інтерактивних:

- а) проблемні лекції на основі діалогу «лектор —слухач»;
- б) ділові ігри;
- в) конференції з обміну досвідом професійної діяльності;
- г) усі зазначені форми і методи.

12. Визначте, у чому суть процесу навчання:

- а) передача знань учням;
- б) засвоєння знань учнями;
- в) управління процесом пізнання учнів;
- г) контроль за засвоєнням знань, умінь і навичок;
- г) двобічний процес спільної діяльності вчителя й учня.

13. Вкажіть, які вимоги до заняття не є базисними:

- а) до вчителя та учня;
- б) до дидактичної мети;
- в) до змісту навчального матеріалу;
- г) до методів навчання.

14. Названі методи важливі для вивчення рівня професійної компетентності педагогічних кадрів. Значте, без якого з них неможливо одержати об'єктивну інформацію?

- а) самоаналіз;
- б) педагогічне спостереження;
- в) аналіз результатів педагогічної діяльності, тестування;
- г) проведення атестації.

15. Віднесіть до педагогічної категорії поданий перелік понять:

- усна форма перевірки знань або усне опитування;
- письмова форма перевірки знань або письмова робота;
- співбесіда у формі інтерв'ю;
- тестування;
- а) методи діагностики рівня знань;
- б) методи вимірювання рівня знань;
- в) форми контролю якості наданих освітніх послуг;
- г) форми оцінювання рівня наданих освітніх послуг;
- г) традиційний контроль знань.

Професійний стандарт вчителя

Питання 1.

Які професійні стандарти з вказаних нижче затверджені в Україні?

- А. Професійний стандарт за професією “Вихователь закладу дошкільної освіти”
- Б. Професійний стандарт “Керівник (директор) закладу дошкільної освіти”
- В. Професійний стандарт “Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти”
- Г. Професійний стандарт «Практичний психолог закладу освіти»
- Д. Професійний стандарт за професіями “Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти”, “Вчитель закладу загальної середньої освіти”, “Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)”
- Е. Всі перераховані вище.

ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ ВЧИТЕЛЯ

Питання 2.

Коли був затверджений професійний стандарт вчителя ?

- А. 23 березня 2021 року;
- Б. 23 грудня 2020 року;
- В. 23 травня 2022 року.

Професійний стандарт вчителя

Питання 3.

Для чого потрібен професійний стандарт вчителя ?

- А. Сертифікації / атестації вчителя
- Б. Самооцінки та саморозвитку вчителя
- В. Планування підвищення кваліфікації
- Г. Все перераховане вище.

Професійний стандарт вчителя

Питання 4.

Скільки трудових функцій вчителя описано в професійному стандарті? Які вони?

- А. 15
- Б. 7
- В. 5

Професійний стандарт вчителя

Питання 5.

Скільки компетентностей містить кожна трудова функція?

- А. 3
- Б. 15
- В. 5

Професійний стандарт вчителя

Питання 6.

Скільки загальних компетентностей, якими повинен володіти вчитель, описано в професійному стандарті ?

А. 15

Б. 7

В. 5

Професійний стандарт вчителя

Питання 7.

Скільки професійних компетентностей, якими повинен володіти вчитель, описано в професійному стандарті ?

А. 5

Б. 7

В. 15

Професійний стандарт вчителя

Питання 8.

Чи вчитель має бути здатним до надання домедичної допомоги?

А. Так.

Б. Ні.

Професійний стандарт вчителя

Питання 9.

Чи повинен вчитель володіти компетентностями, які він формує у своїх учнів?

А. Так.

Б. Ні.

Професійний стандарт вчителя

Питання 10.

Чи оновлюються освітні програми підготовки вчителів у закладах вищої освіти відповідно до Професійного стандарту вчителя?

А. Так.

Б. Ні.

Професійний стандарт вчителя

Питання 11.

Яка рекомендована дата наступного перегляду професійного стандарту вчителя?

- А. травень, 2024
- Б. грудень, 2025
- В. вересень, 2026

Центр професійного розвитку
педагогічних працівників
Вінницької міської ради

Персональний бренд сучасного вчителя

*Учителі повинні розвиватись і за межами школи та
бути впізнаваними на рівні міста.*

Центр професійного розвитку педагогічних працівників Вінницької міської ради завжди дає **можливість вчителям проявити себе!**

Пробуйте, помиляйтесь, обмінюйтесь досвідом з колегами та діліться своїми історіями успіху !

Центр професійного розвитку педагогічних працівників ВМР допоможе зробити наступний крок до формування вашого персонального бренду.

Персональний бренд учителя — це не просто відображення майстерності у викладанні, а й підвищення авторитетності серед учнів та колег, професійний розвиток, кар'єрне зростання, вплив на громадськість та освітню галузь.

*Ваш Центр професійного розвитку педагогічних
працівників ВМР*

Центр професійного розвитку педагогічних працівників
Вінницької міської ради

Колеги – це цінний ресурс для вашого професійного розвитку. Багато чого ви можете навчитися одне в одного, порівняти свій досвід із досвідом інших. Для цього існують професійні спільноти !

Професійні спільноти вчителів – професійне зростання кожного

Одним із ресурсів для професійного розвитку вчителів, **є професійні спільноти** – товариства, об'єднання вчителів, які об'єднані спільними інтересами за видом їх професійної діяльності.

Розбудова і підтримка вчительських професійних спільнот має стати одним із пріоритетних завдань, адже дані міжнародних досліджень свідчать, що чим більше вчителі залучені до спільного професійного розвитку і навчання, тим частіше сприймають себе як ефективних учителів.

Важливо розуміти, що для того, щоб освітяни гуртувалися у професійні спільноти має панувати атмосфера довіри, поваги та цінування досвіду кожного вчителя.

Кожен учасник спільноти має мати можливість вільно висловити свою думку, звернутися за допомогою до інших колег та поділитися своїм досвідом.

Таким чином, професійна спільнота дозволяє всім учасникам задовольнити потреби у професійному зростанні, здобути глибше розуміння власної практики в рамках Професійного стандарту, визначити компетентності, які потрібно розвивати.

Рефлексія

1. Скільки потрібно часу (років), щоб виростити і виховати людину? Наскільки вагомим є вплив вчителя на формування особистості учня?

2. Яким повинен бути сучасний вчитель з огляду вимог нормативно-правової бази?

3. Яким повинен бути сучасний вчитель з точки зору учнів початкової, базової та профільної школи?

4. Яким повинен бути сучасний вчитель з точки зору сучасних батьків? Чи думка батьків є вагомою?

5. Як ви вважаєте чи потрібна вчителеві педагогічна освіта? Адже відповідно до Закону, вчителем може бути особа, яка має педагогічну або будь-яку іншу вищу освіту, тобто фахова освіта не вимагається.

6. Що на вашу думку є ключовим у формуванні стосунків «вчитель - учні»?

Комунальна установа «Центр професійного розвитку педагогічних працівників Вінницької міської ради»

Лановенко А.О.,
к.пед. н., консультантка
КУ «ЦПРПП ВМР»
тел. +380680385030

Замовляйте консультацію
на сайті
КУ «ЦПРПП ВМР»
cprvnr.edu.vn.ua

1. Матеріали для вчителів знаходяться на сайті Центру професійного розвитку педагогічних працівників Вінницької міської ради :

<https://cprvnr.edu.vn.ua>

2. Сторінка Центру у Фейсбук:

<https://www.facebook.com/cprppvmr.vin/>

3. Інстаграм сторінка Центру:

[/ cprpp.vin](https://www.instagram.com/cprpp.vin)

Список використаних джерел

Педагогічна майстерність: Підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; За ред. І. А. Зязюна. — К.: Вища шк., 1997. — 349 с.

100 складних ситуацій на уроках та поза уроками: шукаємо рішення. /В.Каплінський. Навч. посіб. для майбут. вчителів. — 6-е вид. — Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. — 80 с.

Матвієнко О. В. Методи конкретних педагогічних ситуацій: Навч.- метод. посіб.—К.: Укр. пропілеї, 2001.— 299 с.

Каплінський В., Копишинський В. Аналіз педагогічних ситуацій як засіб розвитку професійного мислення майбутнього вчителя //Фізична культура, спорт та здоров'я нації.— Вінниця, 2001.- С 216-220.

Комплекс психодіагностичних методик дослідження професіоналізму педагогічних працівників / О. І. Бондарчук, Т. М. Гавлітіна, Л. М. Смольська, В. М. Вронська. — Київ-Рівне, 2017. — 24 с.

Професійний стандарт учителя нового покоління URL: https://reosvita.org/wpcontent/uploads/2021/09/publikacziya_110821-1_220114_162725.pdf

Щоденник професійного розвитку педагога. /спільно з Проектом фінської підтримки реформи української школи «Навчаємось разом», 2022.

Професійний стандарт учителя нового покоління. Наталія Авшенюк, Ірена Андрощук, Олена Ліннік, Лілія Гриневич, Світлана Івашнюва, Наталія Софій, Міжнародний Фонд «Відродження».

Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа».

Методичні рекомендації для працівників центрів професійного розвитку педагогічних працівників, керівників і педагогічних працівників закладів освіти щодо використання в роботі професійного стандарту вчителя.

Планування індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагогічних працівників/УІРО, 2023 р. https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2023/12/broshura_6_planuvannya_indyvidualnoyi_trayektoriyi_profesijnogo_rozvytku.pdf